

КОНТРОЛЪТ ОТ СМЕТНА ПАЛАТА КАТО ГАРАНТ ЗА КАЧЕСТВО

гл.ас. д-р Георги Станев

Колеж по туризъм, гр. Благоевград, катедра „Бизнес администрация“

Резюме:

Разходването на публични средства подлежи на контрол от Сметна палата на Република България. Като върховна одитна институция, тя осъществява контрол за изпълнението на бюджета и на други публични средства и дейности съгласно Закона за Сметната палата и международно признатите одитни стандарти.

В настоящия доклад ще се разгледа до каква степен в ползрението на институцията е попаднала дейността на Министерство на туризма и в частност възможностите, които дава Закона за туризма по отношение на организациите за управление на туристическите райони.

Ключови думи: Сметна палата, одит, туризъм, Министерство на туризма, организация за управление на туристическия район.

AUDIT CONTROL AS A GUARANTEE OF QUALITY

Ch. Assist. Prof. Georgi Stanev, Ph.D.

College of tourism, Blagoevgrad, department „Business administration”

Abstract

The expenditure of public funds is subject to control by the Bulgarian National Audit Office. As the Supreme Audit Institution, it exercises control over the implementation of the budget and other public funds and activities in accordance with the National Audit Office Act and the Internationally adopted auditing standards.

This report will examine to what extent the activity of the Ministry of Tourism has come under the eyes of the institution and, in particular, the opportunities provided by the Tourism Act in relation to organizations for the management of tourist areas.

Keywords: National Audit Office, audit, tourism, Ministry of Tourism, organization for the management of the tourist area.

Въведение

Разходването на публични средства подлежи на контрол от Сметна палата на Република България. Като върховна одитна институция, тя осъществява контрол за изпълнението на бюджета и на други публични средства и дейности съгласно Закона за Сметната палата (ЗСП) и международно признатите одитни стандарти (МСВОИ).

Съгласно чл. 2 от Закона за Сметната палата, основна задача на Сметната палата е да контролира надеждността и достоверността на финансовите отчети на бюджетните организации, законосъобразното, ефективно, ефикасно и икономично управление на публичните средства и дейности, както и да предоставя на Народното събрание надеждна информация за това. В изпълнение на чл. 5, ал. 1 от Закона за Сметната палата, институцията извършва следните видове одити – (1) финансови одити, (2) одити за съответствие, (3) одити на изпълнението и (4) специфични одити.

Съгласно МСВОИ 300 Принципи на одита на изпълнението, при одитите си Сметната палата може да оценява дали ресурсите са били използвани по разумен начин, коментирайки въздействието на политиките и програмите и да препоръчват промени, насочени към постигане на подобрения.

В съответствие с МСВОИ 400 Принципи на одита за съответствие, Сметната палата трябва да даде независима оценка дали даден обект на одита е в съответствие с приложимите правомощия, идентифицирани като критерии. Одитите за съответствие се извършват чрез оценяване, дали дейностите, финансовите трансакции и информацията съответстват, във всички съществени аспекти, на нормите, управляващи одитираната организация.

В настоящия доклад ще се разгледа до каква степен в ползрението на институцията попада дейността на Министерство на туризма и в частност организациите за управление на туристическите райони.

Основания за осъществяване на одитна дейност от Сметна палата

Усвояването на средства от различни фондове и програми е все по-съществен процес и значим не само по отношение на постигане на крайната цел на начинанието, но и във връзка с повишаване на благосъстоянието на населението. Паричните потоци, които се разпределят през държавния бюджет или различни европейски фондове и програми се увеличават непрекъснато и достигат до по-широк кръг от ползватели. За програмния период 2014-2020 г., общият бюджет за усвояване по оперативните програми достига 24 379 929 023 лв., от които 20 767 176 395 лв. финансиране от Европейския съюз и 3 612 752 628 лв. финансиране от националния бюджет.

Табл. 1 – Договорени и реално изплатени средства по оперативни програми за периода 2014-2020 г.

Програма	Бюджет на програмата			Проекти		Договорени средства **				Реално изплатени суми		
	Общо	Финансиране от ЕС	Финансиране от НФ	Брой подадени проекти	Брой сключени договори	Общо	БФП	% *	Финансиране от ЕС	БФП	% *	Финансиране от ЕС
ОПГТИ	3 449 175 447,24	2 974 338 430,96	474 837 016,28	85	80	5 998 972 232,28	3 635 001 708,71	105,39	3 131 556 823,20	3 345 080 031,87	96,98	2 904 873 854,84
ОПОС	3 263 311 367,47	2 816 324 619,96	446 986 747,51	597	391	3 496 268 130,00	3 207 660 229,17	98,29	2 767 830 818,67	3 164 727 435,91	96,98	2 844 518 935,71
ОПРР	3 128 660 666,89	2 659 361 566,86	469 299 100,03	892	824	3 448 131 207,26	3 243 520 491,03	103,67	2 802 452 517,65	3 031 385 177,05	96,89	2 635 871 363,07
ОПИК	3 237 729 879,72	2 822 997 954,96	414 731 924,76	46 275	33 497	4 296 774 117,70	3 318 151 896,67	102,48	2 882 825 335,72	3 200 376 667,62	98,85	2 804 982 949,08
ОПНОИР	1 349 999 954,93	1 163 934 339,18	186 065 615,75	997	376	1 426 808 412,47	1 426 808 412,47	105,69	1 233 754 500,16	1 320 643 895,85	97,83	1 144 132 156,53
ОПРЧР	2 683 052 921,34	2 360 517 894,34	322 535 027,00	11 791	4 403	2 953 917 935,10	2 932 041 101,99	109,28	2 572 764 967,85	2 662 678 699,82	99,24	2 342 691 864,66
ОПДУ	547 353 851,49	466 267 646,23	81 086 205,26	968	706	565 266 776,72	565 266 776,72	103,27	481 493 515,20	544 413 972,37	99,46	470 032 193,32
ОПХ	316 603 248,00	280 426 628,00	36 176 620,00	551	548	316 524 677,72	316 524 677,72	99,98	280 348 194,86	316 535 425,93	99,98	280 409 668,59
ОПИМСП	199 494 660,00	199 494 660,00	0,00	1	1	199 494 660,00	199 494 660,00	100,00	199 494 660,00	142 052 538,70	71,21	142 052 538,70
ПМДР	203 969 300,11	158 075 044,76	45 894 255,35	1 553	1 133	257 085 714,89	190 886 716,21	93,59	147 492 748,36	172 546 307,38	84,59	133 279 004,45
ПРСР (за мерки по чл. 9б, т.2 от ЗПЗП)	6 000 577 726,23	4 865 437 610,06	1 135 140 116,17	31 665	16 239	7 171 952 424,37	5 754 668 843,31	95,90	4 919 941 222,73	2 320 478 228,13	38,67	1 976 088 852,00
ОБЩО:	24 379 929 023,42	20 767 176 395,31	3 612 752 628,11	95 375	58 198	30 131 196 288,51	24 790 025 514,00	101,68	21 419 955 304,40	20 220 918 380,63	82,94	17 678 933 380,95

Забележки:

* - % от общия бюджет на програмата

** - Общо включва безвъзмездната финансова помощ и финансиране от бенефициента

Всички суми са в български лева (BGN) /1 EUR = 1,95583 BGN

Източник: <https://eumis2020.government.bg>

Видно от горната таблица, бюджетът на програмите в периода е разпределен в съотношение 85 на сто европейско финансиране и 15 на сто национално финансиране. Подадените проекти по различните програми са 95 375 бр., а сключените договори са 58 198 бр. или 61 на сто.

По сключените договори по програми, финансирани от европейски фондове, са договорени 30 131 196 288 лв., от които 71 на сто са средствата от Европейския съюз.

Реално изплатените суми по предоставената безвъзмездна финансова помощ възлиза на 20 419 955 304 лв., а финансирането от Европейския съюз – 17 678 933 380 лв. или 83 на сто от процента от общия бюджет на програмите.

Горната информация илюстрира само в общ план необходимостта от осъществяване на контрол от страна на Сметна палата. Независимата одитна институция следва да осъществява контрол както по отношение на реално усвоените и изплатени средства, така и във връзка със законосъобразността и целесъобразността на разходването им. Видовете одити, които Сметна палата може да извърши при осъществяване на одитната си дейност в тази посока, са одит за съответствие и одит на изпълнението.

В теоретичните постановки, одита на изпълнението е възприет с разнообразни наименования, идващи от целта, с която е натоварено извършването му – одит на стойността на парите, операционен одит, одит на доброто финансов управление, одит на управлението. До голяма степен, дадените наименования могат да бъдат отнесени и към двата вида одит – на съответствието и на изпълнението. Механизмите, по които се извършват одитите и резултатите, до които водят, са различни. В практиката и одитната методология на Сметна палата е възприето, одита за съответствие да показва степента на прилагане на нормативната уредба при управление на проекти, дейности, програми и т.н., а при одита на изпълнение - да се проследи ефективно, ефикасно и икономично ли са приложени управленските решения.

В настоящия материал авторът обръща внимание на одита на изпълнение, като средство за даване на независима оценка на степента, до която една организация функционира ефикасно и ефективно, като обръща внимание на икономичността.

Съгласно т. 4, §1 от Допълнителните разпоредби на Закона за Сметната палата¹, „Одит на изпълнението“ е проверката на дейностите по планиране, изпълнение и контрол

¹ Обн., ДВ, бр. 12 от 13.02.2015 г., изм., бр. 98 от 9.12.2016 г., в сила от 1.01.2017 г., бр. 96 от 1.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., бр. 99 от 12.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., доп., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила

на всички равнища на управление в одитирания обект с оглед на тяхната ефективност, ефикасност и икономичност, като:

- „ефективност“ е степента на постигане на целите на одитирания обект при съпоставяне на действителните и очакваните резултати от неговата дейност;

- „ефикасност“ е постигането на максимални резултати от използваните ресурси при осъществяване на дейността на одитирания обект;

- „икономичност“ е придобиването с най-малки разходи на необходимите ресурси за осъществяване на дейността на одитирания обект при спазване на изискванията за качество на ресурсите.

Дадените определения са тясно свързани с окачествяване на одитираните организации като системи. Едно от определенията за система е „съвкупност от взаимозависими елементи, образуващи единно цяло, което изпълнява определени функции. Същественото е, че елементите трябва да бъдат взаимозависими и/или взаимодействащи.“

Съгласно принципите за управление на процеси и проследяване на качеството, системите могат да се разглеждат като етап или подсистема от друга система. С цел получаване на разбиране за работата на системата, е необходимо да се проучи как си взаимодействат елементите в нея и като следващ етап – как се отнася тя към останалите системи.

Системите се характеризират с определени параметри, при разглеждането на които могат да се разграничат два основни подхода – структурен и функционален.

При структурния подход параметрите са:

1. елемент – най-малката и неделима част от системата;
2. връзка – начинът на съчетаване на елементите в системата;
3. структура на системата – конфигурацията от връзки.

При функционалния подход могат да се разграничат следните параметри:

1. вход – способността на системата да възприема външната среда;
2. изход – способността ѝ да въздейства върху околната среда и да си взаимодейства с нея;
3. процес – включва всички видове дейности и действия, които свързват елементите на входа с елементите на изхода;
4. цел – определя бъдещото състояние на системата;

от 1.01.2018 г., изм., бр. 7 от 19.01.2018 г., бр. 84 от 6.10.2023 г., в сила от 6.10.2023 г., изм. и доп., бр. 29 от 2.04.2024 г.

5. функция – начинът на изменение на състоянието на системата във времето.

Прилагането на двата подхода – структурния и функционалния едновременно дава по-пълна характеристика на системата.

По отношение на целите, които си поставя одита на изпълнението може да се посочат:

1. Да представя независима информация на органите на законодателната власт или други отговорни институции относно икономичността, ефективността и ефикасността на дейността на органите на изпълнителната власт при реализацията на държавните политики.

2. Да бъде потвърдена надеждността и достоверността на показателите за измерване на изпълнението, оповестени от одитираната организация или правителството.

3. Определянето и разпространението на стандарти за добра практика, т.е. онези решения в областта на управлението, които могат да бъдат общопризнати за модел при постигане на добри практики.

Одити в сферата на туризма

Сметната палата осъществява одитната си дейност по програма, която включва одитни задачи от четирите вида одити – финансов, за съответствието, на изпълнението и специфичен. Съгласно чл. 7, ал. 1 от Закона за Сметната палата, одитния орган приема годишна програма за одитната си дейност. Народното събрание може със свое решение да възлага на Сметната палата да извършва до 5 одита годишно извън предвидените в годишната програма. По отношение на времевия период на приемане на програмата за одитната дейност, това става факт след обнародване на закона за държавния бюджет на Република България за съответната година в „Държавен вестник“, но не по-късно от 31 декември на предходната година.

Съгласно публикуваните на интернет страницата на Сметна палата програми за одитната дейност на институцията за всяка отделна година², за периода от 2016 г. до 2024 г. вкл., одитния орган не е планирал и не извършвал одити, свързани с политиките, свързани с развитието на сектор туризъм. Няма данни в обхвата на одитната дейност да са попадали разпоредбите на Закона за туризма, свързани с обособяването на

² <https://www.bulnao.government.bg/bg/oditna-dejnost/programa-za-oditnata-dejnost/>

туристически райони и/или създаване на организациите за развитие на туристическите райони.³

Съгласно информация, публикувана на интернет страницата на ИСУН⁴, Министерство на туризма е бенефициент по процедура BG16RFOP002-2.010 Предоставяне на институционална подкрепа на Министерство на туризма за дейности, свързани с повишаване капацитета на МСП в областта на туризма с проект „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за Управление на Туристическите Райони“. Източник на финансирането е Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) за периода 2014-2020 г., Оперативна програма Иновации и конкурентоспособност⁵.

По данни от ИСУН, датата на сключване на договора между Министерство на туризма и оперативната програма е 23.05.2018 г., а датата на приключване на изпълнението му – 04.06.2024 г., т.е. 72 месеца.

На 25.05.2018 г., на интернет страницата на Министерство на туризма е публикувана информация за изпълнение на проекта, в която се осведомява обществеността, че стойността на проекта е в размер на 6 052 041,08 лв., а продължителността на изпълнение е 60 месеца.

При анализа на информацията е видно, че има съществено разминаване между двата източника на информация, които сами по себе си се явяват официални, но времето на публикуване е различно – в ИСУН след приключване на изпълнението, а в сайта на МТ – при подписване на договора. Поради невъзможност към момента на изготвяне на настоящия материал да се прочете договора и допълнителните споразумения към него, авторът не се наема да прави коментар на причините за разминаване в информацията. Сега само може да се набележат следните ключови моменти, които правят впечатление:

В ИСУН са посочени очакваните резултати от изпълнение на договора:

- Изградени и функциониращи 9 ОУТР;

³ Одит, свързан с туристическия сектор е „Ефективност на мерките в подкрепа на туризма за преодоляване на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19“ за периода от 01.02.2020 г. до 31.12.2021 г., който е приет на заседание на Сметна палата с Решение № 535 от 07.12.2023 г. на Сметната палата (Протокол № 45), т.е. две години след одитирания период.

Одитът засяга разглеждания в доклада проект, но само и единствено по отношение на помощта, определена за екскурзоводи и планински водачи през одитирания период във връзка с COVID-19.

⁴ <https://2020.eufunds.bg/>

⁵ Проектът е в обхвата на отпуснатата за Министерство на туризма безвъзмездна финансова помощ по процедура чрез директно предоставяне BG16RFOP002-2.010 „Предоставяне на институционална подкрепа на Министерство на туризма за дейности, свързани с повишаване капацитета на МСП в областта на туризма“, чийто общ размер е 10 779 150 лева, от които 85% са осигурени от ЕФРР, а останалите 15% са национално съфинансирани.

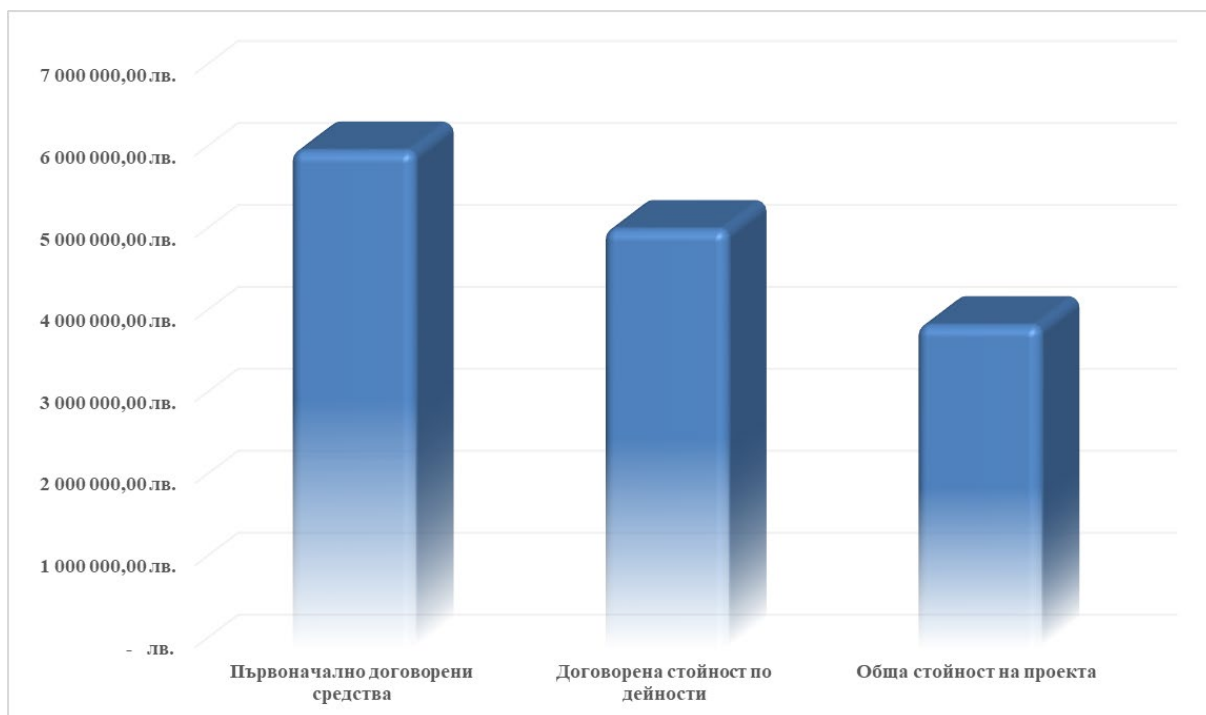
- Изградени, оборудвани и функциониращи 9 офиса за 9-те ОУТР;
- Разработени стратегически документи за развитие на туристическите райони – 22 (1бр. Методика за организация на работата на всички ОУТР, 1бр. програма за развитие на капацитета на ОУТР, 9 бр. маркетингови изследвания и проучвания на туристическия поток; 9 маркетингови стратегии по едно за всяка ОУТР; един комуникационен план и един бр. критерии за подбор сред МСП и техните обединения за участие в международни туристически борси и изложения.);
- Участие на МСП в международни борси, туристически събития и изложения, В2В срещи, форуми и др.;
- Разработването и доставката на до 180 000 рекламни брошури/дипляни;
- Доставка на до 18 000 брандирани USB-стика;
- Изработване на 27 рекламни видео клипа.

По информация от ИСУН, за постигане на целите на проекта, са определени 5 бр. дейности за изпълнение. За всяка от тях, с различни изпълнители, са договорени определена стойности. Общата стойност на договорените средства е в размер на 5 094 441,08 лв. Отчетената стойност по изпълнението на петте дейности е в размер на 4 262 916,94 лв., т.е. имаме 831 524,14 лв. отчетени средства или 16 на сто по-малко от договореното.

Отново по информация от ИСУН⁶, общата стойност на проекта е 3 921 788,73 лв. Общата реално изплатена сума е в абсолютно същия размер.

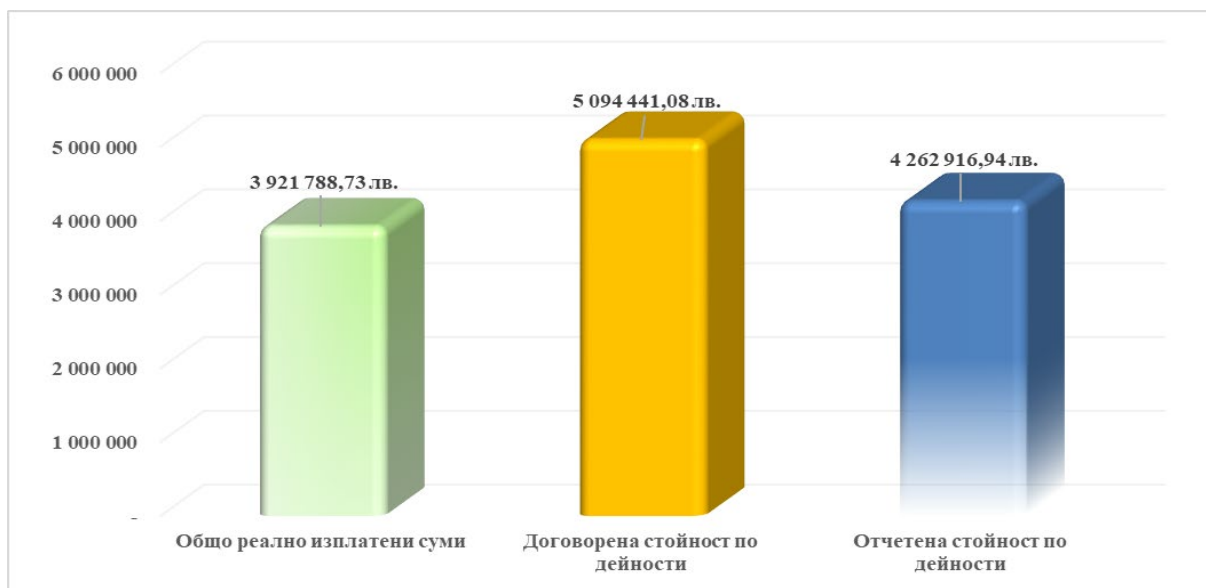
От направеното проучване е видно, че по отношение на общата стойност на проекта има три различни суми. Всяка следваща по време информация, посочва все по-ниска стойност:

⁶ Секция „Финансова информация“

Граф. 1 – Първоначално договорени средства, Договорени стойности по дейности и реално изплатени суми

Нека видим информацията в ИСУН и от друг ъгъл:

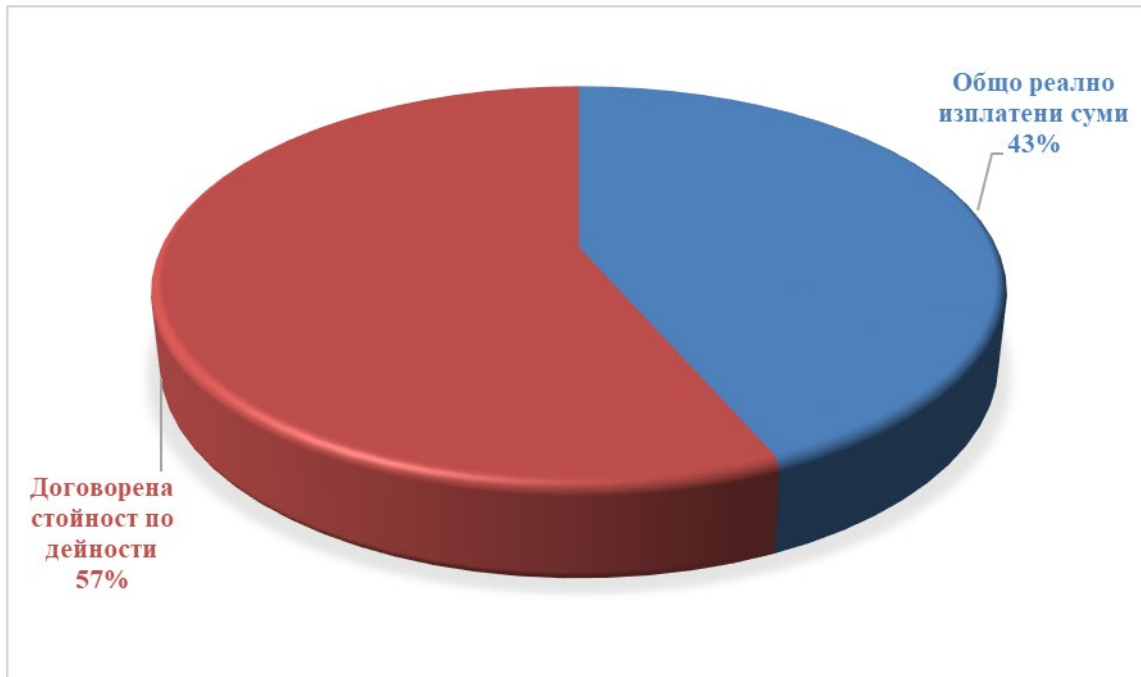

Граф. 2 – Размер на договорени, отчетени и изплатени суми

Ако приемем, че информацията в секция „Финансова информация“ на ИСУН е достоверна и стойността на проекта е 3 921 788,73 лв., то тогава се забелязва поемане на ангажименти към договорни партньори от страна на Министерство на туризма в размер на 5 094 441,08 лв., което е 130 на сто повече, отколкото позволява бюджета на програмата. В случай, че изпълнителите по договори с Министерство на туризма са отчетели едва 84 на сто от средствата, за които са се договорили и са получили 77 на сто

от договореното, то тогава логичният извод е, че дейностите не са изпълнени в пълен обем или са изпълнени некачествено и са наложени неустойки от страна на МТ.

Ако погледнем информацията, публикувана в различни секции на ИСУН⁷, свързана с договорената стойност по дейности и общо реално изплатени суми, ще видим следните факти:

Граф. 2 – Разлика между Договорени стойности по дейности и Общо реално изплатени суми

Разликата между Договорената стойност по дейности и Общо реално изплатените суми възлиза на 1 172 652,35 лв. или след края на изпълнение на договора за БФП, изплатените средства са 77 на сто от договорените.

Отчитането на изпълнението на проектите е от съществено значение по отношение на постигане на поставените цели. За да се измери напредъка, още при подготовката на документацията за кандидатстване, трябва да се зложат измерими индикатори за постигане.

На страницата на ИСУН са публикувани заложените по проекта индикатори, които ще се постигнат с изпълнението му. По скромното мнение на автора, част от индикаторите и/или определените бройки са с неясни мотиви за включването им.

⁷ Секция „Дейности“ и секция „Финансова информация“

Табл. 2 – Заложени индикатори за постигане чрез изпълнение на проекта

№	Индикатори	Мерна единица	Базова стойност	Целева стойност	Достигната стойност
1	Виртуални турове на забележителности	Брой	0	5 000	5 000
2	Производствени инвестиции: Брой предприятия, които получават нефинансова подкрепа	Брой	0	100	100
3	Брой реализирани проучвания, изготвени анализи и прогнози за всеки от 9-те ОУТР	Брой	0	9	9
4	Брой създадени Организации за управление на туристическите райони (ОУРТ) и оборудвани офиси	Брой	1	9	8
5	Виртуални презентации на забележителности	Брой	0	5 000	5 000

Източник: <https://2020.eufunds.bg/>

Посочените резултати трябва да се постигнат при изпълнение на проекта, чрез възлагане на обществени поръчки и наемане на експерти. От публикуваната информация в ИСУН е видно, индикаторите са постигнати.

Следващ ключов момент при изпълнение на проектите, е оценката на одитиращия и управляващия органи по отношение на законосъобразността на разходването на отпускнатите средства и най-вече във връзка с провеждането и възлагането на обществени поръчки и изпълнението на сключените договори. Тази оценка се изразява в налагането на финансови корекции.

Отново по информация от ИСУН, секция „Финансови корекции“ на проекта е видно, че по проекта са наложени финансови корекции в размер на 340 337 лв.

Табл. 3 – Основания и стойност на наложени финансови корекции

Основание за налагане на корекция	% на наложената финансова корекция	Стойност на наложената финансова корекция			Договор с изпълнител
		БФП	Собствено финансиране	Общо	
Нарушения в документацията за обществени поръчки	5,00%	23 040,00 лв.	- лв.	23 040,00 лв.	Конкретен изпълнител
Нарушения при изпълнението на сключения договор с изпълнител	25,00%	17 297,00 лв.	- лв.	17 297,00 лв.	Финансова корекция на ниво проект
Нарушения при изпълнението на сключения договор с изпълнител	10,00%	216 000,00 лв.	- лв.	216 000,00 лв.	Финансова корекция на ниво проект
Нарушения при изпълнението на сключения договор с изпълнител	10,00%	84 000,00 лв.	- лв.	84 000,00 лв.	Финансова корекция на ниво проект
Общо:	x	340 337,00 лв.	- лв.	340 337,00 лв.	x

В случай, че общата стойност на проекта е в размер на 3 921 788,73 лв., наложените финансови корекции са близо 9 на сто от отпуснатия бюджет. Видно от информацията, която е публикувана в секция „Тръжни процедури“, при част от тях до приключване на изпълнението на проекта не са избрани изпълнители, напр. по (1) процедура № 9 - Извършване на одит по проекта, с прогнозна стойност: 8 333,33 лв. или (2) процедура № 11 - Изработване, брандиране и доставяне на рекламни и информационни материали, с прогнозна стойност: 600 000,00 лв. или (3) някои от обособените позиции на процедури с предмет: „Избор на шест външни експерта - изпълнители за подпомагане на Организациите за управление на туристическите райони по проект BG16RFOP002-2.010-0002 „Повишаване на капацитета на МСП в сектор туризъм чрез оказване на подкрепа за създаване и функциониране на Организациите за Управление на Туристическите Райони“, на различни стойности. Подобно неизпълнение или частично изпълнение на предвидените дейности е показател, че поставените цели не би могло да се постигнат, или не са постигнати в пълен обем, или не са необходимото ниво на качество.

Въпреки, че проекта е приключил, одитите и мониторинга ще продължат и това може да доведе до налагане на нови финансови корекции.

Направените анализи са само въз основа на предоставеното в ИСУН и на интернет страницата на Министерство на туризма информация. При задълбочен преглед на документацията, свързана с подготовката на проекта, изпълнението на дейностите чрез възлагане на обществени поръчки, до отчитане на дейностите, най-вероятно ще с появят още проблемни моменти.

Казаното до тук е достатъчно основание за Сметна палата да планира и да извърши одит на проекта поне през следващата календарна година.

Заклучение

Обществено-икономическия живот в страната става все по-динамичен и разнообразен. С увеличаване на средствата, отпускани по европейски и национални фондове и програми, се увеличават и риска от заобикаляне на нормите и добрите практики при усвояване на ресурсите.

Предвид това, Сметна палата следва да извършва повече и по-задълбочени одити както за съответствие, така и на изпълнение свързани с усвояването на средства от национални и чужди фондове и програми.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

1. Закон за Сметната палата, Обн., ДВ, бр. 12 от 13.02.2015 г., изм., бр. 98 от 9.12.2016 г., в сила от 1.01.2017 г., бр. 96 от 1.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., бр. 99 от 12.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., доп., бр. 103 от 28.12.2017 г., в сила от 1.01.2018 г., изм., бр. 7 от 19.01.2018 г., бр. 84 от 6.10.2023 г., в сила от 6.10.2023 г., изм. и доп., бр. 29 от 2.04.2024 г.

2. Закон за туризма, Обн. ДВ. бр.30 от 26 Март 2013г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2013г., изм. ДВ. бр.40 от 13 Май 2014г., изм. ДВ. бр.9 от 3 Февруари 2015г., доп. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 15 Март 2016г., изм. ДВ. бр.43 от 7 Юни 2016г., изм. ДВ. бр.59 от 29 Юли 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.75 от 27 Септември 2016г., изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г., изм. ДВ. бр.85 от 24 Октомври 2017г., изм. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.37 от 4 Май 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.86 от 18 Октомври 2018г., изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г., изм. ДВ. бр.60 от 30 Юли 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.100 от 20 Декември 2019г., доп. ДВ. бр.13 от 14 Февруари 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 25 Февруари 2020г., изм. ДВ. бр.21 от 13 Март 2020г., изм. ДВ. бр.60 от 7 Юли 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г., изм. ДВ. бр.102 от 23 Декември 2022г., доп. ДВ. бр.56 от 30 Юни 2023г., изм. ДВ. бр.80 от 19 Септември 2023г., изм. ДВ. бр.102 от 8 Декември 2023г., доп. ДВ. бр.106 от 22 Декември 2023г., изм. ДВ. бр.41 от 10 Май 2024г.

3. МСВОИ 300 Принципи на одита на изпълнението

4. МСВОИ 400 Принципи на одита за съответствие

5. <https://www.bulnao.government.bg/bg/oditna-dejnost/programa-za-oditnata-dejnost/>

6. <https://eumis2020.government.bg>

7. <https://2020.eufunds.bg/>